

СТРУКТУРИРАНЕ НА СПОСОБНОСТИТЕ

г-р Тогор Тагарев

Структурирането на способностите е от критично значение за ефективното и ефикасно планиране за способности.

Създаването на класификация (таксономия) на способностите, която е единна за всички процеси за планиране в Министерството на отбраната и Българската армия и съответните организационни единици, както и за развитието на силите (например за процесите на подготовка и сертифициране), е извън обхвата на настоящото изследване⁷⁶.

В приложението се представят възможните подходи и основните изисквания към структурирането на способностите.

Сравнителният анализ на опита в планирането на други страни позволява да се идентифицират три възможни подхода към структурирането на способности:

1. По отношение на решаваните задачи/ефекти;
2. По отношение на поддържащите технологии и системи оръжия, бойна техника и оборудване;
3. По отношение на ресурсното осигуряване.

При първия подход се търси съответствие със структурата на стандартизираните списъци от задачи, решавани от въоръжените сили. Повечето изследвани страни използват този подход⁷⁷.

Така например този подход е използван в изследването на Организацията за изследвания и технологии „Наземни операции 2020“⁷⁸, резултатите от което са публикувани през 1999 г. В изследването са използвани следните основни способности (core capabilities /CC/ или по-точно „Core Force Components of Capability“)⁷⁹:

CC1	МАНЬОВЪР	MANOEUVRE
CC1.1	Придвижване	Conduct movement
CC1.2	Пряко огнево поразяване	Conduct direct fire
CC1.3	Осигуряване на мобилност	Provide mobility
CC1.4	Противодействие на мобилност	Provide counter mobility
CC1.5	Контролиране на област за въздействие	Control area of influence
CC2	ОГНЕВА ПОДДРЪЖКА	FIRE SUPPORT
CC2.1	Обработване на наземни цели	Process ground targets
CC2.2	Въздействие върху наземни цели	Engage ground targets

⁷⁶ Американско изследване за определяне на единна таксономия на способностите (capability partition), известно като Aldridge Study по името на ръководещия го бивш заместник-министър на отбраната на САЩ (Under Secretary of Defense) по аквизицията, технологиите и логистиката, продължава от март до октомври 2003 г. и е последвано от пет детайлизиращи и допълващи изследвания през 2004 г. Вж. *Joint Defense Capabilities Study: Improving DoD Strategic Planning, Resourcing and Execution to Satisfy Joint Capabilities*, Final Report (Washington, D.C.: Department of Defense, January 2004), <http://www.acq.osd.mil/actd/articles/JointDefenseCapabilitiesStudyFinalReport_January2004.pdf>; *The Joint Force Capability Assessment (JFCA) Study and the development of Joint Capability Areas*, unclassified version, presented by LTC Doug Crissman, J-8, 7 March 2005.

⁷⁷ Вж. например *Information Paper on Universal Joint Task List (UJTL) Functional Framework* (Washington, D.C.: Joint Staff J7, Training Division, February 2005).

⁷⁸ *Land Operations in the Year 2020*, SAS-006 RTO-TR-008 (Paris, NATO Research and Technology Agency, March 1999).

⁷⁹ Пак там, Annex III.

CC3	ЗАЩИТА	PROTECTION
CC3.1	Противовъздушна отбрана	Provide air defence
CC3.2	Осигуряване на защита	Provide protection
CC3.3	Сигурност (ранно предупреждение и защита на невоенни обекти)	Provide security
CC3.4	Ядрена, химическа и биологична защита	Provide NBC protection
CC4	КОНТРОЛ НА ЕЛЕКТРОМАГНИТНИЯ СПЕКТЪР	CONTROL EM SPECTRUM
CC4.1	Мениджмънт на използването на електромагнитния спектър от собствените средства	Manage own use of EM spectrum
CC4.2	Оценяване на степента на необходимия контрол (от наша страна и от страна на противника)	Assess degree of control required (enemy + own)
CC4.3	Предотвратяване на използването на спектъра от противника	Deny enemy use of spectrum
CC5	КОМАНДВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ	COMMAND AND CONTROL
CC5.1	Придобиване и комуникиране на информация	Acquire and communicate information and maintain status
CC5.2	Оценяване на ситуацията	Assess situation
CC5.3	Определяне на необходимите действия	Determine actions required
CC5.4	Ръководство и координация на подчинените сили	Direct and coordinate subordinate forces
CC5.5	Борба за превъзходство в управлението	Conduct C2 warfare
CC5.6	Връзки с обществеността	Manage public information
CC5.7	Маскировка и заблуда	Conduct deception operation
CC6	ИНФОРМАЦИЯ И РАЗУЗНАВАНЕ	INFORMATION AND INTELLIGENCE
CC6.1	Формулиране и направляване на разузнавателните усилия	Formulate and direct intelligence effort
CC6.2	Добиване на информация	Collect information
CC6.3	Обработване на информация	Process information
CC6.4	Разпространяване на разузнавателна и друга информация	Disseminate intelligence and information
CC7	ОСИГУРЯВАНЕ	SUSTAINABILITY
CC7.1	Поддръжка на боеца	Sustain the soldier
CC7.2	Поддръжка на материалните активи	Sustain the material
CC7.3	Доставки и разпределение (дистрибутиране)	Supply and distribute

CC7.4	Поддръжка на инфраструктурата	Provide infrastructure facilities
CC7.5	Осигуряване на межкултурно взаимодействие	Provide G5 support
CC8	<i>РАЗВРЪЩАНЕ</i>	<i>DEPLOYABILITY</i>
CC8.1	Генериране на сили	Conduct force generation
CC8.2	Стратегически превоз	Mount and deploy the force
CC8.3	Заемане на позиции на театъра	Effect and maintain entry into theatre
CC8.4	Осигуряване на придвижването на ТВД	Conduct intratheatre movement
CC8.5	Подготовка	Conduct training

Тази структура е сред малкия брой публично достъпни примери за структуриране на способности. Следва да се има предвид, че тя е разработена с конкретна цел – изследване на характера и необходимите технологии на *бъдещи* операции в един определен вид физическа среда. По тази причина приведенният пример не следва да се възприема като препоръка за структуриране на способностите. Той може да бъде полезен като основа за разработване на подходяща структура, но при отчитане на съвместния характер на операциите и развитието на възгледите в планирането за способности в процеса на трансформация на въоръжените сили на страните, членки на НАТО.

Като вариант на този подход могат да се разглеждат случаи, в които способностите се групират в зависимост от въздействието, или ефекта, което трябва да се окаже, за да се постигнат целите в една операция. Този вариант се развива понастоящем от НАТО (и е илюстриран на Фигура 8) и от отделни страни, например Австралия⁸⁰.

При втория подход се търси съответствие между способности и поддържащите ги технологии и системи оръжия, бойна техника и оборудване. На този подход залага Министерството на отбраната на Великобритания.

Третият подход е най-слабо застъпен и е предназначен главно за осигуряване на съответствие между решенията за развитие на определени способности и ресурсните решения⁸¹.

Трите подхода не са несъвместими. Нещо повече, желателно е да се намери такава структуриране, което достатъчно добре позволява да се търси и проследява съответствието между способности и задачи, способности и материални/технологични компоненти, способности и ресурсни решения.

При това от особена важност за България е да се създаде таксономия, която е съвместима, т.е. позволява ефективно взаимодействие между процеса на национално планиране и процесите на планиране на силите в НАТО и Европейския съюз.

⁸⁰ *Defence Capability Development Manual* (Canberra: Department of Defence, 2006), p. 18.

⁸¹ Пример е използването на „Capability Delivery Groups“ като градивни елементи в създаването на „пакети от съвместни способности“ – вж. Drew Miller, Strategic Planning and Budgeting Domain, DoD Business Management Modernization Program, „Capability Delivery Groups (CDGs): Testing a capabilities-based resourcing, performance reporting, streamlined and modernized PPBE System,“ presentation to *MORS Workshop on Capability Based Planning* (October 2004).